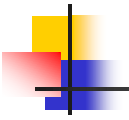
Lý thuyết lựa chọn của người tiêu dùng

NỘI DUNG

- Tổng hữu dụng và hữu dụng biên
- Sở thích của người tiêu dùng (đường đẳng ích)
- Khả năng của người tiêu dùng (đường ngân sách)
- Sự lựa chọn của người tiêu dùng
- Giải pháp góc

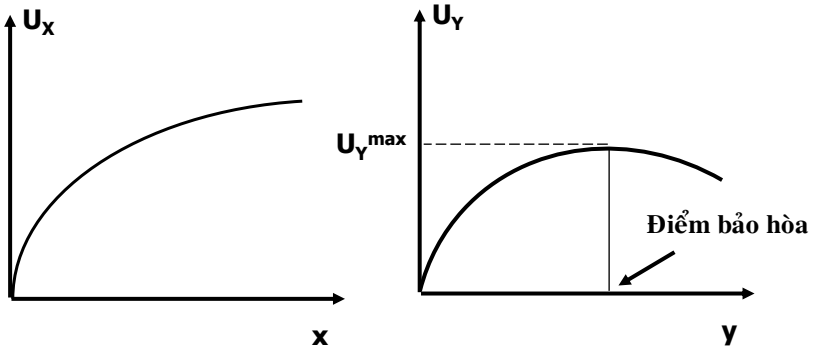
Tổng hữu dụng và hữu dụng biên

- Tổng hữu dụng (U) là tổng lợi ích mà người tiêu dùng cảm nhận được khi tiêu dùng các hàng hóa, dịch vụ.
- Thông thường, tiêu dùng với số lượng càng nhiều thì tổng hữu dụng càng cao.
- Đối với hàng thiết yếu thì có điểm bảo hòa (số lượng hàng tiêu dùng có tổng hữu dụng cực đại)

10.10.2012 Đặng Văn Thanh 3

Tổng hữu dụng và hữu dụng biên

Hàng cao cấp **Hàng thiết yếu**

10.10.2012 Đặng Văn Thanh 4

Tổng hữu dụng và hữu dụng biên

- Hữu dụng biên (MU) là chênh lệch trong tổng hữu dụng khi tiêu dùng thêm một đơn vị sản phẩm trong mỗi đơn vị thời gian.
- $MU_X = \Delta U_X / \Delta x$
- $MU_X = \partial U / \partial x$

Tổng hữu dụng và hữu dụng biên

- Ví dụ:
- Nhận xét:

Hữu dụng biên có quy luật giảm dần

x	U_X	MU_X
1	9	9
2	16	7
3	21	5
4	24	3
5	25	1

Sở thích của người tiêu dùng

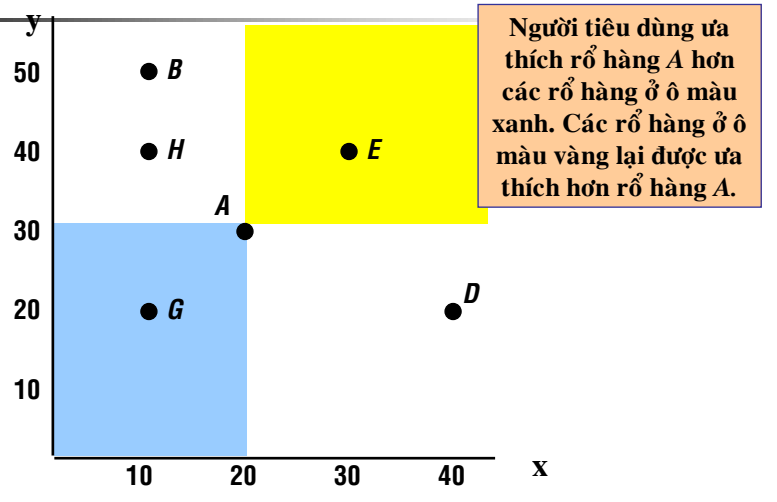
- Ba giả thiết cơ bản về sở thích của người tiêu dùng.

1) Sở thích người tiêu dùng là *hoàn chỉnh*.

2) Sở thích có tính *bắc cầu.*

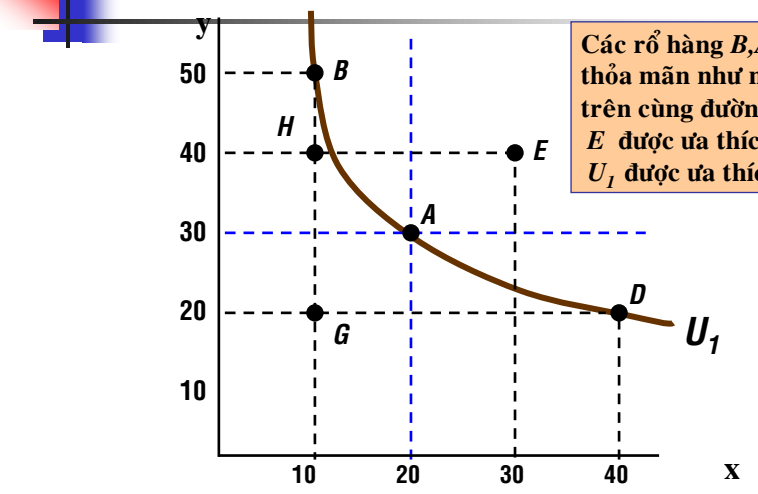
3) Người tiêu dùng luôn *thích nhiều hơn ít*

Sở thích của người tiêu dùng

Người tiêu dùng ưa thích rổ hàng *A* hơn các rổ hàng ở ô màu xanh. Các rổ hàng ở ô màu vàng lại được ưa thích hơn rổ hàng *A*.

Sở thích của người tiêu dùng

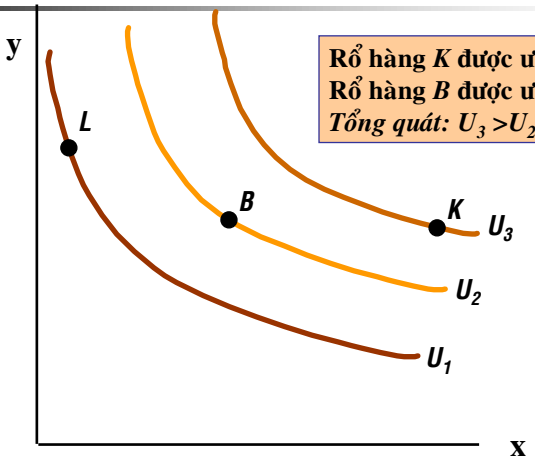
Các rổ hàng *B,A &D* có mức thỏa mãn như nhau nên nằm trên cùng đường đẳng ích U_1
***E* được ưa thích hơn U_1**
U_1 được ưa thích hơn *H & G*

Sở thích của người tiêu dùng

Đường đẳng ích

- Đường đẳng ích là tập hợp tất cả các kết hợp khác nhau của các hàng hoá, dịch vụ (các rổ hàng) cùng tạo nên mức thỏa mãn như nhau cho người tiêu dùng.

Sở thích của người tiêu dùng

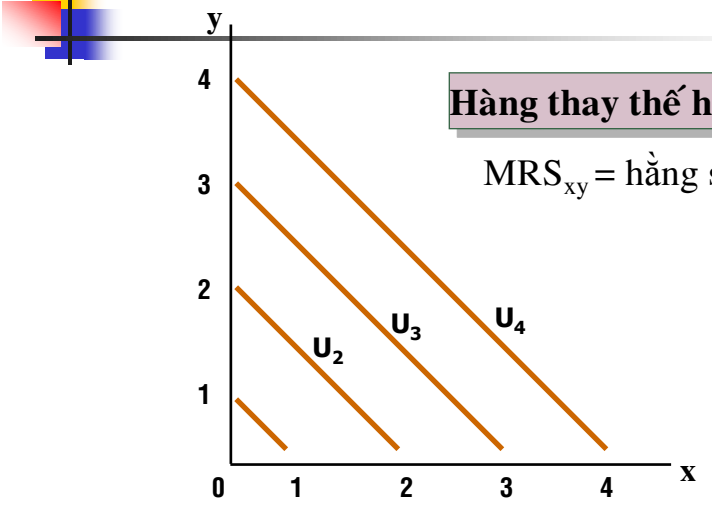

Rổ hàng *K* được ưa thích hơn *B*.
Rổ hàng *B* được ưa thích hơn *L*.
Tổng quát: $U_3 > U_2 > U_1$

Sở thích của người tiêu dùng

- Các tính chất của đường đẳng ích
  - Đường đẳng ích dốc xuống từ trái sang phải.
  - Các đường đẳng ích không thể cắt nhau.
  - Các đường đẳng ích có mặt lồi hướng về gốc đồ thị

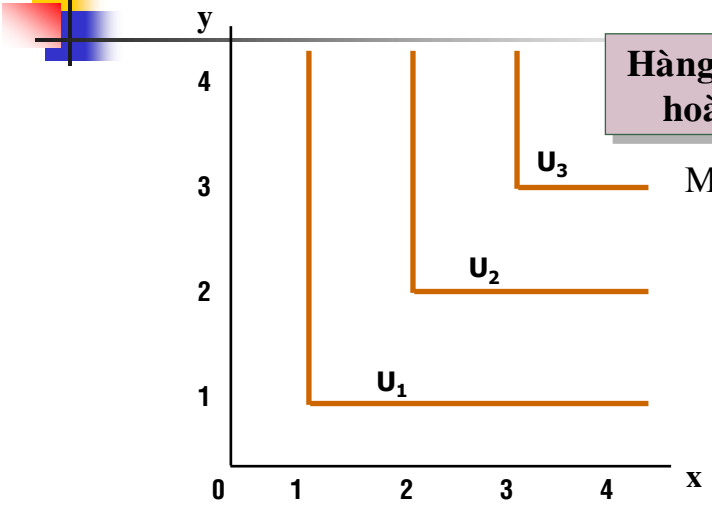
Sở thích của người tiêu dùng

Hàng thay thế hoàn hảo

MRS_{xy} = hằng số

Sở thích của người tiêu dùng

Hàng bổ sung hoàn hảo

$MRS_{xy} = 0$

Khả năng của người tiêu dùng

- Đường ngân sách

  Đường ngân sách là tập hợp tất cả các kết hợp khác nhau của các hàng hoá, dịch vụ (các rổ hàng) mà người tiêu dùng có thể mua được với cùng một mức chi tiêu là toàn bộ thu nhập.

Khả năng của người tiêu dùng

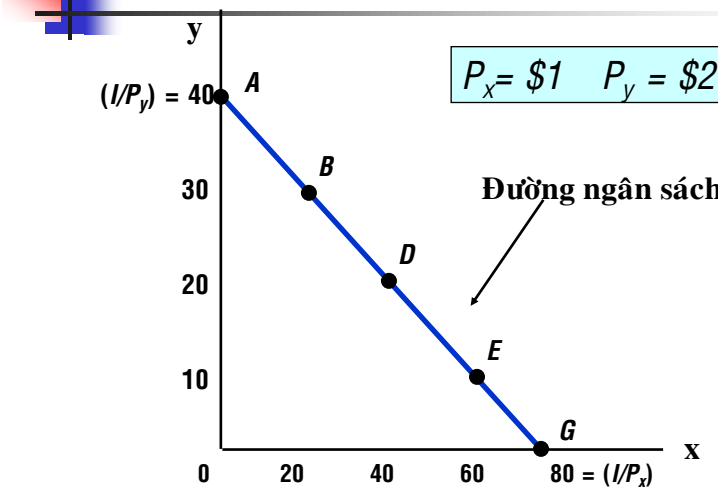
- Đường ngân sách có thể được viết là:

$$xP_x + yP_y = I$$

Hoặc có thể viết:

$$y = I/P_y - (P_x / P_y)\, x$$

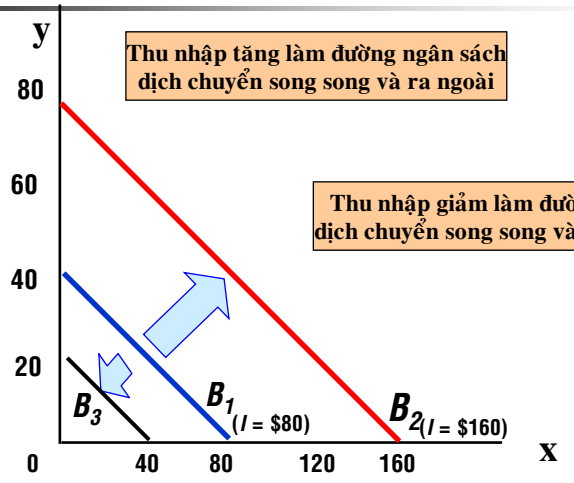
Khả năng của người tiêu dùng

Khả năng của người tiêu dùng

- Độ dốc đường ngân sách
  - là số âm của tỷ giá hai loại hàng hóa.
  - phản ánh giá tương đối của hai loại hàng hoá.

Đường ngân sách

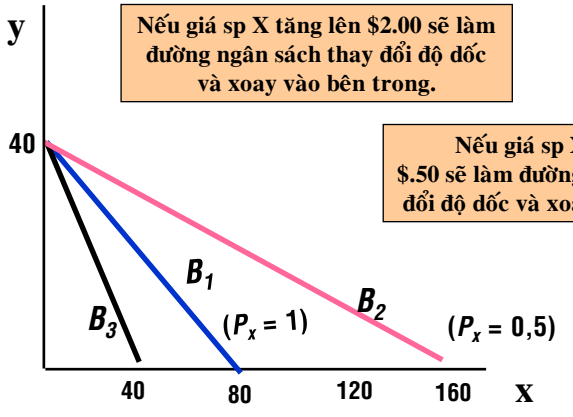

Thu nhập tăng làm đường ngân sách dịch chuyển song song và ra ngoài

Thu nhập giảm làm đường ngân sách dịch chuyển song song và vào bên trong

10.10.2012 Đặng Văn Thanh 19

Đường ngân sách

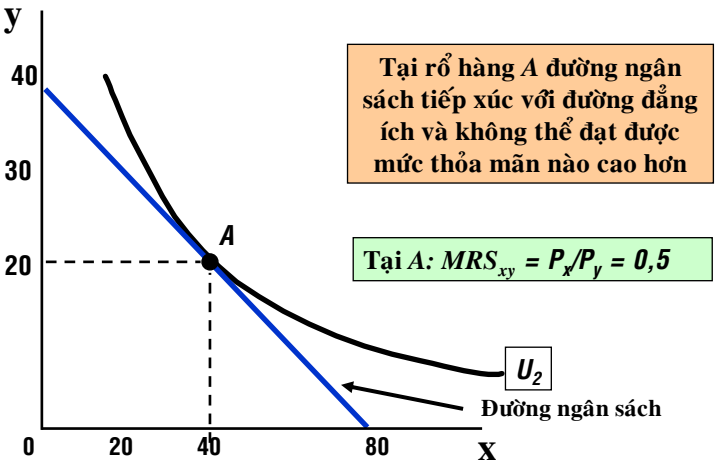

Nếu giá sp X tăng lên $2.00 sẽ làm đường ngân sách thay đổi độ dốc và xoay vào bên trong.

Nếu giá sp X giảm còn $.50 sẽ làm đường ngân sách thay đổi độ dốc và xoay ra bên ngoài.

10.10.2012 Đặng Văn Thanh 20

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

Tại rổ hàng *A* đường ngân sách tiếp xúc với đường đẳng ích và không thể đạt được mức thỏa mãn nào cao hơn

Tại *A*: $MRS_{xy} = P_x/P_y = 0,5$

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

- Phối hợp tối ưu:
  - Là phối hợp mà đường ngân sách tiếp xúc với đường đẳng ích.
  - Là phối hợp mà độ dốc của đường đẳng ích bằng độ dốc của đường ngân sách

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

- Phối hợp tối ưu:
- Độ dốc của đường đẳng ích = Độ dốc của đường ngân sách

$$\Delta y/\Delta x = - P_x / P_y$$

Mà $MRS_{xy} = - \Delta y/\Delta x$

- Người tiêu dùng đạt thỏa dụng tối đa với rổ hàng có:

$$MRS_{xy} = P_x/P_y$$

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

- Với 2 điểm trên cùng một đường đẳng ích thì:

$$MU_x.\Delta x + MU_y.\Delta y = 0$$

- Sắp xếp lại: $MU_x/MU_y = - \Delta y/\Delta x$

Do: $MRS_{xy} = -\Delta y/\Delta x$

- Nên có thể viết: $MRS_{xy} = MU_x/MU_y$

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

- Khi người tiêu dùng đạt thỏa dụng tối đa :

$$MRS_{xy} = Px/Py$$

- Nên điều kiện tối ưu có thể viết:

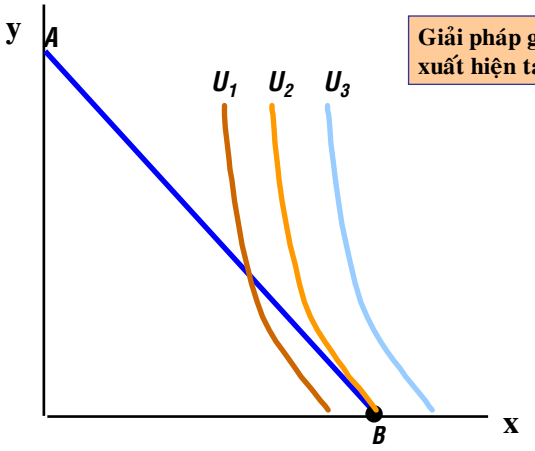
$$MUx/MUy = P_x/P_y$$

- hay: $MUx/Px = MU_y/P_y$

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

- Để đạt được thoả dụng tối đa người tiêu dùng phải phân bổ ngân sách có hạn của mình để mua các loại hàng hoá và dịch vụ với số lượng mỗi thứ sao cho *hữu dụng biên mỗi đồng chi tiêu cho các hàng hóa, dịch vụ khác nhau phải bằng nhau.*
- Điều này được gọi là nguyên tắc cân bằng biên.

Giải pháp góc

Sự lựa chọn của người tiêu dùng

Giải pháp góc

Giải pháp góc là trường hợp người tiêu dùng chọn rổ hàng thiếu một loại hàng hóa nào đó.

- Giải pháp góc phát sinh khi đường đẳng ích cắt trục tung hoặc trục hoành.
- $MRS_{xy} \neq P_X/P_Y$
- Người tiêu dùng có tối đa hóa độ thỏa dụng?